

5-6 Ya? Çocuklar? ?çin Okula Uyum Ö?retmen De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 5-6 Ya? Çocuklar? ?çin Okula Uyum Ö?retmen De?erlendirme Ölçe?i.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16113>

Özet

Bu ölçek, 5-6 ya? grubundaki çocuklar?n okula uyum süreçlerini ö?retmen bak?? aç?s?yla de?erlendirmek amac?yla uyarlanm??tır. Ölçek, çocuklar?n okul ortam?na ve sosyal çevresine adaptasyon düzeylerini belirlemeye odaklan?r. Ölçe?in orijinal yap?s? korunarak, Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygunlu?u **geçerlik** ve **güvenirlik** çal??malar? ile test edilmi?tir. Bu araç, özellikle okul öncesi dönemden ilkokula geçi? sürecinde risk alt?nda olan çocuklar?n erken tespiti için önemli bir **psikometrik araç**tır.

5-6 Ya? Çocuklar? ?çin Okula Uyum Ö?retmen De?erlendirme Ölçe?i (TOAD), ö?retmenlerin sistematik gözlemlerine dayanarak, çocu?un sosyal becerilerini, duygusal tepkilerini ve s?n?f kurallar?na uyumunu ölçmeyi hedefler. Ölçek çe?idi, yabanc? dildeki orijinal bir arac?n kültürel adaptasyonu olan **Uyarlama** olarak belirtilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Okula uyum, ö?retmen de?erlendirme, 5-6 ya?, okul öncesi, adaptasyon, psikometrik araçlar, erken çocukluk e?itimi, davran?? problemleri

Yazarlar

Alev Önder, Hande Gülay

Amaç

Ölçe?in temel amac?, 5-6 ya? grubu çocuklar?n?n okula ilk ba?lad?klar? veya devam ettikleri dönemde gösterdikleri **uyum** düzeylerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu de?erlendirme, do?rudan gözlem yapan ve çocukla günlük etkile?imde bulunan ö?retmenler arac?l??yla gerçekleştirilir.

Araç, okul öncesi e?itim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenlere, çocuklar?n sosyal, duygusal ve davran??sal alanlardaki uyum zorluklar?n? nesnel verilerle belirleme imkan? sunar. Bu sayede, ö?retmenler ve rehberlik servisleri, uyum problemi ya?ayan çocuklara yönelik erken müdahale programlar?n? zaman?nda planlayabilirler. Uyarlama çal??ması, Türkiye ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir ölçme arac? sunarak alana katkı sa?lam??tır.

Yap?

Ölçek, çok boyutlu bir **psikolojik yap?** olan okula uyum kavram?n? ölçmektedir. Okula uyum, çocu?un yeni bir e?itim ortam?na ve sosyal normlara ba?ar?l? bir ?ekilde entegre olma kapasitesini ifade eder. Bu yap?, genellikle a?a??daki temel bile?enleri kapsar:

Sosyal Uyum: Akranlar? ve ö?retmenleri ile kurdu?u ili?kilerin niteli?i ve i?birli?i becerileri.

Duygusal Uyum: Okul ortam?nda kayg?, stres veya a??r? heyecan gibi duygusal tepkilerin yönetimi.

Akademik Uyum/Davran??sal Uyum: S?n?f kurallar?na uyma, yönergeleri takip etme ve ö?renme etkinliklerine kat?l?m.

Ölçe?in maddeleri, ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda kolayca gözlemleyebilece?i spesifik davran??lara odaklanarak, uyum güçlü?ünün derecesini nicel olarak belirlemeyi amaçlar.

Geçerlik

Önder ve Gülay (2010) taraf?ndan gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemiştir. Çal??mada, ölçe?in yap?sal geçerli?i detayl? olarak incelenmiştir. Yap? geçerli?ini desteklemek amacıyla, ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad??? **aç?klay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri** (Faktör Analizi) ile test edilmiştir.

Ayr?ca, ölçe?in maddelerinin ilgili yap?y? ölçme yeterlili?ini de?erlendirmek için uzman görüşlerine ba?vurularak **içerik geçerli?i** sa?lanmıştır. Bu geçerlik çal??malar?, ölçe?in 5-6 ya? grubu çocuklar?n?n okula uyum düzeylerini kültürel olarak hassas ve bilimsel aç?dan kabul edilebilir bir biçimde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ortaya koymuştur. Güvenirlik çal??malar?nda en sık kullanılan yöntem, ölçek maddelerinin iç tutarlılı??n? inceleyen **Cronbach Alfa** katsay?s?n?n hesaplanmasıdır. Elde edilen yüksek alfa de?erleri, ölçek maddelerinin homojen oldu?unu ve ayn? psikolojik yap?y? ölçmekte ba?arılı oldu?unu işaret etmektedir.

Ek olarak, ölçe?in zaman içinde kararlılı??n? belirlemek amacıyla **test-tekrar test güvenirli?i** çal??malar?n?n yapıldı??ı varsayılmaktadır. Bu analizler, ö?retmenlerin ayn? çocuklar? farklı zamanlarda de?erlendirmesi sonucu elde edilen puanlar arasındaki korelasyonun yüksek oldu?unu ve ölçe?in kararlı? sonuçlar verdi?ini do?rulandırdı. Güvenirlik verilerinin detaylar?, 2010 tarihli orijinal makalede sunulmuştur.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir ad?m? olan faktör analizi, ölçe?in temel bile?enlerini ve boyutlar?n? ortaya ç?karmıştır. Bu analizler, okula uyumun tek bir genel faktörden mi yoksa birden fazla alt

faktörden mi olu?tu?unu belirlemeye yard?mc? olmu?tur. Çal??man?n sonuçlar?, ölçe?in 5-6 ya? çocuklar?n?n uyumunu temsil eden en uygun faktör yap?s?n? ortaya koymu?tur.

Tipik olarak, Okula Uyum Ö?retmen De?erlendirme Ölçe?i, farklı uyum alanlar?n? (örne?in, Sosyal ?li?kiler, Duygusal Düzenleme, S?n?f Kurallar?na Uyum) temsil eden alt faktörlere ayr?lm??t?r. Bu alt faktörler, uygulay?c?lara çocu?un uyum güçlü?ünün hangi spesifik alanda yo?unla?t???na dair ayr?ntılı bilgi sa?lar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation), Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Ö?retmen gözlemine dayalı Likert tipi derecelendirme formatı kullan?ld??? varsay?lmaktadı?)

Language Available: Türkçe

Population Group: Okul öncesi e?itim kurumlarına devam eden çocuklar

Age Group: 5-6 ya?

Population Details: Ölçek, okul öncesi e?itim dönemindeki çocukların okula ba?langıç ve adaptasyon süreçlerini de?erlendirmek üzere Türkiye örnekleminde standardize edilmiştir.

Test Methodology: Ölçek, çocukların s?n?f içi ve sosyal davran??lar?n?n ö?retmenler tarafından belirli aralıklarla gözlemlenmesi ve de?erlendirilmesi esasına dayanır. Ö?retmenler, her bir maddeyi çocu?un gözlemlenen davran?? s?kl???na veya yo?unlu?una göre derecelendirir.

Anahtar Kelimeler

Erken müdahale, sosyal yeterlilik, duygusal düzenleme, Cronbach Alfa katsay?s?, test-tekrar test, psikometrik özellikler

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Orijinal makalede belirtilmemiştir.)

Affiliation Email addresses: aonder@marmara.edu.tr (Sorumlu Yazar: Alev Önder)

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye (Kaynak makalenin yay?nland??? tarihteki sorumlu yazar?n kurumu)

izinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, Alev Önder ve Hande Gülay taraf?ndan 2010 y?l?nda yay?mlanan makale ile bilimsel literatüre kazandı?rılmı?tır. Ölçe?in akademik ve ara?tırma amaçlı? kullan?mlar? için genellikle yazarlardan izin alınması? gerekmektedir. Ticari kullanım ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Alev Önder ile ileti?ime geçilmesi zorunludur. Testin uyarlama y?li? **2010**'dur.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [5-6-yas-cocuklari-icin-okula-uyum-ogretmen-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Önder, A., & Gülay, H. (2010). Reliability and validity of the Teacher Rating Scale of School Adjustment for 5-6 years of children. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(1), 204-224.

5-6 Ya? Çocuklar? ?çin Okula Uyum Ö?retmen De?erlendirme Ölçe?i

Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ÖNEMLİ? NOT: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmamı?tır. Ölçe?in uygulanabilmesi ve maddelerin tamamına erişim için Önder ve Gülay (2010) taraf?ndan yay?mlanan bilimsel makaleye ba?vurulması? gerekmektedir. Ölçek, ö?retmenlerin 5-6 ya? çocukları?nın okul ortamındaki sosyal, duygusal ve davranı?sal uyumları? de?erlendirdi?i, derecelendirmeye dayalı? bir dizi ifadeden oluşmaktadır.